

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus de sacramento poenitentiae - Cod. Ettenheim-Münster 215

Zugmeyer, Martin

[Marmoutier im Elsass], 1712

Disputatio 4ta

[urn:nbn:de:bsz:31-118991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118991)

Disputatio *Wtary* *1472*
104. May
1334 = 1394 = 085 =
1443
De unitione

Extrema unio a Catholicis definitur. *scilicet* nova legis quo punde-
tionem olei herediti et orationem sacerdotis baptis aliquid usuraco pcedit peric-
culosi egrotans mundus a reliquis potest ad salutem hosti agorem
et si ita reperit recuperandam epay sanitalen. *eius modum sciam*
minima scdm scripturam et non pilon breuiter hu nominabimz, postquam qd horrebit
ostensum fuerit eam esse proprie dictam *scilicet* Noue scdm.

Quaestio prima.

An extrema unio sit scdm a Christo instituta.

Extrema unioem de scdm noue legis proprie dictam, negauerunt ino quidam pccu,
in postea adhaerunt eodem in errore. Waldenses, Albigenses, Hugonotes, qd
sacramentum acciperunt a laicis et Caluista, alia an scdm fuit iura sacra hanc conuic-
fides et doctrina Ecclesie Catholica iuxta qm fuit.

Propositio. Extrema unio confirmatur a scdm noue legis a Christo instituta.
Qd ino ex huiusmodi signis unioem confirmatur et signum sensibile ad vitam sancti-
ficationem a Christo promissum institutum, qd a scdm noue legis proprie dictam qd
pales qd ut qd dicitur de scdm in genere ad scdm proprie dictam nihil aliud
requirit, qm ut sit ino sensibile signum qd officiar religio et scdm. Qd a Christo pro-
missum institutum. 3. scdm ut scdm qd dicitur qd dicitur.

Qd an ex Epistola s. Jacobi c. 5. v. 14. ubi Apstolus de hac unione sic loquitur:
infirmi qui non solent, inducat presbyteros Ecclesie, et orant super eum unguentibus
eum oleo in noe scdm, et oratio scdm saluabit infirmum et alleviat eum. Inq
et si in potis fuerit, remittat ei, sed hic sacra unio ino dicitur signum sensibile p
orant et unguentibus. Qd dicitur signum officiar qd dicitur ut paret ex verbis posttribus
oratio scdm saluabit infirmum et si in potis fuerit remittat ei. 3. dicitur signum
quod est stabile ut colligit ex illis verbis: infirmus qui in volis ubi Apstolus
salutis respiciunt ad certum huiusmodi personam omnes fideles quocumque huiusmodi

promulgationem, sed in auctoritate huius facti quod illud in hunc modum proponitur et dicitur:
Dicitur in hunc modum in hunc modum et dicitur in hunc modum et dicitur in hunc modum
in hunc modum et dicitur in hunc modum et dicitur in hunc modum et dicitur in hunc modum
ab Episcopo an Jacobo in promulgationem huius.

Proposio 2da.
Maa de

Proposio una. maa *recola* huius facti: o oleum olivarum ab Episcopo et alio sacerdote
ad facultatem habere benedictionem. proxima est unctio, seu applicatio dei.
Pria pars de oleo olivarum: Jacobus Cousinarius ait: ait: unctio est oleo: sed potest
intelligi solum oleum olivarum, quod in certa est quod solum oleum olivarum in quibus
assumptione, maxime in oriente ubi Jacobus Episcopus suam scripsit pro totum olei simpliciter
recolam, intelligi solum solum pro totum aqua intelligi sola aqua naturalis.

Pria pars de oleo benedictionis: Gregorius in hunc modum dicitur, ad propeba praxi, quod ubi
dicitur in episcopo solum dicitur: dicitur in hunc modum ab Episcopo accepit, potestatem solum huius facti:
est oleum benedictionis quod in hunc modum dicitur: Gregorius in hunc modum dicitur in hunc modum
Florentino et Conul. dicitur: sicut in hunc modum dicitur: dicitur in hunc modum dicitur in hunc modum
est oleum olivarum ab Episcopo benedictionem. quod in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
Episcopo et alio sacerdote, qui ad id facultatem solum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
alio ubi presbyteri dicitur: hoc facti cum oleo et se benedictionem, id est approbante Conul.
in instructione ad Episcopos Latinos in hunc modum dicitur: anno 1595 ubi solum
dicitur: Latinos dicitur: dicitur: benedictionem dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
presbyteri gratia olea sancta propter Christum ab Episcopis Latinos accipere cum quibus
olea ab eis in ipso oleorum et fontium exhibitione ex veteri rite dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
canon: neque videtur cur simpliciter presbyteri non possint concedi facultas benedictionis oleorum,
cum de se solum dicitur: sicut in hunc modum dicitur: ac postinde cum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
ab Episcopo benedictionem dicitur: sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
dicitur: sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum

Pria pars de maa proxima in facti: quod in ipso dicitur, applicatio maa recola est maa
proxima, seu unctio et alio applicatio quod in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
dicitur: sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
cum unia solum administrari potest.

Proposio 2da. sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum
dicitur: sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur: sicut in hunc modum dicitur in hunc modum

Hic imo venerabilis Beda in c. 5. Epist. Jacobi p. presbiteros videlicet seniores, quod minus huius
sunt non est solum sacerdos sed et laici.

H. J. autem videtur in oratione moralis et mystica illig loci Cor. in expositione
litterali et hystorica. Anselm. J. docet illa verba dupliciter, explicat scilicet abbi
oliver et apocrit huius sunt minoris et sacerdotis, regis probat ex vobis verborum apostoli.
Deinde e. affert sensum mysticum horum verborum, dum ait quod illi qui magis infir-
mitate sunt, id est indocti, et subit de rebus agendis, non ad iuniores magis, sed
ad seniores iuxta regulam S. Benedicti c. 46. eorum suo imbecillitati debere
debeant vel potest legenti.

Insp. 1. Annot. in q. qui sub finem istius seculi Eulio profuit in Epist. ad Romanos
c. 2. ait, quod oleo ad hoc spectat non solum sacerdotibus, sed omnibus et Christianis uti
licet in sua aut fuerint necesse quod non solum sacerdos est minus extrema unitionis.

R. H. qd. nam Pontifex hic non loquitur de usu actu et ministeriali huius sunt, sed
papino seu subiectivo id est, docet quod omnes fideles hoc solum suscipere possunt,
vel alij plures loquuntur de usu quorundam fidelium qui oleo sacro in firmo-
rum cum licentia Parochi in quodam loco utebantur ad petenda beneficia et alia
eiusmodi incommoda, quem usum tollerari non debuit Pontifex.

Insp. 2. Exemita Aegyptiaca leguntur aliquo admixtione hoc solum, sed huiusmodi
sacerdotibus quod non.

R. N. in unio est quod leguntur aliquo adhibuisse plures sunt non sacerdos non fuit solum
extrema unitionis, sed unio quodam ceremonialis in alia curatio, quod ad exomata
discipulorum Christi Marc. 6. utebantur quodam ex inspiratione divina ad petenda beneficia
solum unitionis e. fuerunt de quibus legitur in vita S. Martini, S. Genesii, S. Genesii
primonis Syllulle.

Insp. 2. si ex verbis apostoli Obermixum huius sunt et sacerdotum, et ipsum e.
inferri debet, hoc solum nunc admixtione et plures sacerdotibus filij, Augustinus
ex parte Eulio quod non. Septa tunc videtur verba nam apostolus non videtur introduci
potest solum sed presbiteros.

R. H. scilicet. H. non tam probat verba apostoli. hoc est intelligenda sunt iuxta modum
loquendi scripti. Valde familiarem, quo ut ait S. Aug. l. 5. de Genesi Evangel.
parat c. 16. scripti. sacra plurali utitur pro singulari sicut in Evangelio Marci legimus:
Calrone qui omni fieri erant cum Christo, quod dicitur bene ei, dum h. quod huius legimus.

ergo labi
de nunc
de la ad
sonari
Inqum
Hic no
animo
unde et
valde h
unquod
unqui an
dolest
ad spec
legit e
Psalon
horat
aliam in

subie
Inqum
e. iste h
inunq
Inqum
dore
Psalon
suam
e. fuit
ul. fuit
hoc gene
Psalon

ung ex latronibus blasphemabatur. Et uidit bellam in hunc locum Jacobus
de numero qm de qstis miris sollicitus fuit neq; requirit plura presertim ad valorem
sed in ad decaniam huius miseris ut in qstionem loci obferret, ubi plures qm
seruiant sed unq; ungit, alii vō orant ul' sed apud religiofos.

In egrum lute fntm extrema unktionis a pluribus sacerdotibus Administratione post.
H. de proceptis lute latina dicit ee unig sacerdos ungeni iuxta caput, quasi ut
supponatur de. Verborum sigasit ad iuxta pariter solig lute q' huius p'pho equivald.
unde et p'caus q'ra pariter lute unktionem si plures sit hoc fntm administratione
valere in f'ual si 5 sacerdotib; apud ex f'umo, q' quinq; conuenerint sanxerunt
ungetur sub congrua f'oa, imo id lute orno fieret si lineat moriturus ille qui
ungetur anteq; unktionem ee absolute ul' x comuni post f'ambodum huius f'atione in
dotele Abbatis Epus. Dixi huius in de lute latina, nam ultra huius bernardus

ab Episcopo in iute canonico uniuerso huius e. 3. n. 3. Al' f'atig' r'paci f'odidit
f'ep'it e' f'f'm d'ez p'p'ib; requirunt q' idem olim apud l'at'os in q' f'uf'ie
f'at'or f'atoris s. Gregori. s. Carolus Borromaeus in conil. 4. Mediolan.
h'ol'at' parochos ul' f'udeant adhibere, q' comode p'nt p'p'ib; qui cum p'ca-
ntem in lali miseris inuenit.

Questio ista.

Subiecto, effedibus, et necessitate huius fnti.

In p'lo huius fnti fntm d'equi p't, remotum et proximum. remotum
e' ille hoo qui fntm hoc suscipere p't, proximum vō f' p'te ep'is, q' d'nt
inungi.

Propositio ima. fntm remotum huius fnti e' solgel ois hoo baptiz, r'ator,
r'oy, aliq' conyos periculose infirmitate decumbens.

Obi ima pars. Jacobi hoc fntm solig fidelib; baptiz ad quos Episcolum
suam d'ixit, promulgauit. dicens infirmat quis ex vobis q' solgel baptiz
e' fntm remotum huius fnti. deinde baptiz e' ianua ad reliqua d'ia fnti,
ul' f'f'at'or d'it' ubi de baptiz, q' e' ad fntm extrema unktionis, a p'caus
hoc f'ferri n' p't e' Colleduntis an legem reissa baptiz. f'iat.

Obi r'ia pars nullum fntm volit' admitt'ari p't mortuis ul' f'f'at'or d'it'.

Ad Casijensis anno 1633 relaxa habuerunt opinionem, quia asserunt in casu neopitit
 & moribz & vobis conuenerit sufficerentiam unitionem in scripto ad unitionem
 magis expedita cum hac scilicet per istam hanc unitionem et suam p[ro]p[ri]etatem
 misericordiam indulgentiam tibi deo p[ro]p[ri]o deliquisti p[ro] v[er]um auditum orationem
 gustum et tactum. fuerunt in quibus, Casijensis apud Casum h[ic] 3. m. 3.
 ubi in casu neopitit, fiat unio s[an]c[t]i s[an]c[t]i in v[er]o quibus, s[an]c[t]i sub v[er]ba s[an]c[t]a
 a n[on] v[er]o soli abala.

Propositio 3^{ia}. Effusio huius s[an]c[t]i vniuersalis, duo assignata p[ro]l[ati]o[n]is et
 absoluti & s[an]c[t]i da, et t[er]t[er]io et q[ui]n[t]o[n]ali & s[an]c[t]os q[ui]s, si autem hoc in la
 ordina[n]t a d[omi]ni p[ro]uidencia salubrem in s[an]c[t]o op[er]at[ur].

Obi imo pars Bealy Jacobi in p[ro]mulgac[i]o[n]e huius s[an]c[t]i ait: ordo s[an]c[t]i salu-
 bet infirmum, et alleviabilis cum s[an]c[t]o, et si in p[ro]p[ri]o s[an]c[t]i vniuersali ei, sed h[ic]
 ap[er]t[us] effusio huius s[an]c[t]i in vniuersum salubri et salubri ad, et t[er]t[er]io et q[ui]n[t]o[n]ali
 s[an]c[t]i s[an]c[t]i corporis q[ui]s. in imo e[st] Concilii C[on]stanciensis s[an]c[t]i q[ui]s
 relati[us] ap[er]t[us] v[er]bis in s[an]c[t]o q[ui]s p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]a e[st] eiusmodi p[ro]p[ri]a, q[ui]s ap[er]t[us]
 p[ro]p[ri]o h[ic] p[ro]p[ri]o. v[er]o s[an]c[t]i. in s[an]c[t]o vniuersi et s[an]c[t]i. h[ic] 2. ex v[er]bis
 ap[er]t[us] v[er]bis declarantur: q[ui]s effusio huius s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 p[ro]p[ri]o et q[ui]s. p[ro]p[ri]o q[ui]s s[an]c[t]os q[ui]s n[on] s[an]c[t]i absoluti et infallibilis
 huius s[an]c[t]i, sed v[er]o s[an]c[t]i et condicionalis, p[ro]p[ri]o s[an]c[t]i p[ro]p[ri]o, p[ro]p[ri]o vniuersi
 hunc effusio n[on] s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 vniuersi p[ro]p[ri]o n[on] s[an]c[t]i absolute a d[omi]no p[ro]p[ri]o cum n[on] p[ro]p[ri]o an nob[is] v[er]ba s[an]c[t]i
 an v[er]o n[on] s[an]c[t]i, autem nec v[er]ba e[st] s[an]c[t]i absolute p[ro]p[ri]o s[an]c[t]i hunc effusio,
 qui s[an]c[t]i dubio nulli p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o q[ui]s p[ro]p[ri]o.

Porro effusio in vniuersum huius s[an]c[t]i ap[er]t[us] ad p[ro]p[ri]o in v[er]bis q[ui]s s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 s[an]c[t]i. hoc s[an]c[t]i. nam v[er]o hoc s[an]c[t]i q[ui]s s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 p[ro]p[ri]o s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i, q[ui]s s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 v[er]o s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 amicitiam, et alia eiusmodi q[ui]s p[ro]p[ri]o s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 s[an]c[t]i q[ui]s s[an]c[t]i p[ro]p[ri]o hoc s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 s[an]c[t]i, s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i s[an]c[t]i
 erigit animum infirmi, magnum in eo d[omi]ni misericordiam fiduciam m[er]ito.

qua subleuatur et morti inuocanda. facilius offerat et benedictio solis respicit. videat
huc sup. c. 1. car. 2. de extrema unctione.

Quod si p[ro]p[ri]o est h[uius]modi uindicta n[on] e[st] magis momentali. Obligatio h[uius]modi sentit h[uius]modi
in illa que dicitur est h[uius]modi p[ro]p[ri]o et augmentum gra[ti]e p[ro]cedat ad eius adau[er]saria
gra[ti]e alleviantis. et videt colligi ex verbis Jacobi quorum priora: eas fidei
saluabilis infirmum. videt in illa de solis de e[pi]s[co]p[is] que sine tribu[ti]o e[st] officij in e[pi]s[co]p[is]
illa vo. offi[ci]o in p[ro]p[ri]o fuerit a videt in illa de p[ro]p[ri]o hoc n[on] dicitur et im[mo]dico
institutum adu[er]sionem p[ro]p[ri]o, q[ui] e[st] p[ro]p[ri]o officij p[ro]p[ri]o, sed in e[pi]s[co]p[is] in
eo capi quo in p[ro]p[ri]o e[st] in solis p[ro]p[ri]o q[ui] necesse est op[er]ari, aut h[uius]modi et n[on] p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
accipere n[on] p[ro]p[ri]o unde tra[ctat]us sup. c. 2. et in hoc p[ro]p[ri]o e[st] gra[ti]a p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
uindicta delicta, si q[ui] sentit adhuc op[er]anda ac p[ro]p[ri]o reliquias abstergit. adeo q[ui]
remissio p[ro]p[ri]o n[on] videt e[st] officij p[ro]p[ri]o h[uius]modi restat q[ui] h[uius]modi
et officij p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o illa alleviatio quare ibid[em] tra[ctat]us ait op[er]ari ad offi[ci]o
et alleviatio ad morti inuocanda facilius ferenda, et benedictio solis h[uius]modi
et in p[ro]p[ri]o h[uius]modi respiciendum ex quo

Inferre officij p[ro]p[ri]o h[uius]modi n[on] e[st] remissionem p[ro]p[ri]o variolium uel h[uius]modi
h[uius]modi, ac p[ro]p[ri]o e[st] q[ui] in e[pi]s[co]p[is] post susceptam h[uius]modi in e[pi]s[co]p[is]
morb[us] incident[em] anteq[uam] variolium et morbilium p[ro]p[ri]o e[st] h[uius]modi
sicut variolium p[ro]p[ri]o e[st] cum suadentis B[ea]t[us] V. hoc h[uius]modi p[ro]p[ri]o
Et e[st] p[ro]p[ri]o e[st] variolium carere.

Quod si extrema unctio daretur alicui qui ne variolium q[ui]m p[ro]p[ri]o h[uius]modi
p[ro]p[ri]o h[uius]modi per istam remissionem indulgetur q[ui] sentit ad morti n[on] p[ro]p[ri]o
R. N. legi. h[uius]modi n[on] ut bene aduertit p[ro]p[ri]o h[uius]modi c. 5. in fine illa verba:

indulgetur tibi q[ui]m deliquisti: officium h[uius]modi p[ro]p[ri]o h[uius]modi: si ad deliquisti
sicut remissio p[ro]p[ri]o a s[an]c[t]o Jacobo h[uius]modi p[ro]p[ri]o h[uius]modi in officij h[uius]modi.

Et si in p[ro]p[ri]o fuerit remissionem n[on] e[st] adeo q[ui] hoc h[uius]modi p[ro]p[ri]o administrari h[uius]modi
in e[pi]s[co]p[is] post h[uius]modi incidenti in agonem, q[ui] h[uius]modi h[uius]modi p[ro]p[ri]o.

Proposicio nota. ad Valera h[uius]modi requiritur intentio et p[ro]p[ri]o h[uius]modi
h[uius]modi aut interpretatio suspiciendi illud ad fructum vo illis requiritur
p[ro]p[ri]o gra[ti]a, et p[ro]p[ri]o h[uius]modi in illis qui s[un]t in p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o nec h[uius]modi p[ro]p[ri]o h[uius]modi
P[ro]p[ri]o una p[ro]p[ri]o. s[an]c[t]o Jacobi ubi hoc h[uius]modi h[uius]modi p[ro]p[ri]o, si quis in p[ro]p[ri]o h[uius]modi
in h[uius]modi inuocanda p[ro]p[ri]o h[uius]modi p[ro]p[ri]o h[uius]modi, ut p[ro]p[ri]o colligitur h[uius]modi p[ro]p[ri]o.

